

DE ORGANISATIE

VAN HET

COMMUNISME

DE ORGANISATIE

VAN HET

COMMUNISME

I N H O U D

	Bladz.
Inleiding	5
De internationale organisatie van het communisme	7
a. De politieke organisatie van het internationale communisme	7
b. De internationale communistische hulporganisaties	11
De communistische partij	17
a. De grondslagen van de communistische partij in het algemeen	17
b. De organisatie van de communistische partij	21
De communistische partij in Nederland	25
a. Geschiedenis	25
b. De organisatie van de communistische partij in Nederland	27
c. De hulporganisaties van de communistische partij in Nederland	30

INLEIDING

Dit geschrift heeft tot onderwerp „De Organisatie van het Communisme” en moet beschouwd worden als een vervolg op „De Grondslagen van het Communisme”. Hiermee wordt het terrein van de praktijk van het communisme betreden, dat naast een „organisatie aspect” ook een aspect toont dat men zou kunnen noemen: „strategie en tactiek van het communisme”. Over dit laatste zal een volgend werkje handelen.

De betekenis van organisatie voor het communisme komt duidelijk tot uitdrukking in het gehele Marxisme – Leninisme – Stalinisme. Immers zonder organisatie is een effectieve klassenstrijd niet mogelijk en is de kans op een succesvolle revolutie miniem. In de dictatuur van het proletariaat is organisatie van het communisme een noodzakelijke voorwaarde voor de verwezenlijking van de communistische maatschappij.

De organisatie van het communisme zal zich niet kunnen beperken tot het terrein van de politiek, maar zal pogen zich uit te strekken tot alle terreinen van het maatschappelijk leven. Het werken onder de massa is een eerste opdracht voor het communisme. Het zal daarom niet alleen proberen hulporganisaties te stichten, maar ook om bestaande niet-communistische massa-organisaties te infiltreren, teneinde deze organisaties zoveel mogelijk voor eigen doeleinden te kunnen gebruiken. Het leidend orgaan ten aanzien van al deze activiteiten kan geen ander zijn dan de communistische partij.

Onder leiding van de communistische partij zullen zich vak-, jeugd- en vrouwenbewegingen vormen. Van grote betekenis in deze tijd is de communistische vredesbeweging. Oud-verzetsstrijders hebben zich in communistisch verband georganiseerd, hetgeen eveneens geldt voor journalisten, juristen en musicologen. Er ontwikkelden zich organisaties, die tot doel hebben de culturele betrekkingen van het betrokken land met Rusland of een satellietland te bevorderen.

Al deze bewegingen zijn internationaal georganiseerd en spelen hun rol in het wereldcommunisme. De relatie tussen het communisme en de organisaties die verbonden zijn met het communisme wordt wel eens tot uitdrukking gebracht in de benamingen: „neven- en mantelorganisaties”. Een nevenorganisatie is een hulporganisatie die er openlijk voor uitkomt, dat zij verbonden is met het communisme; een mantelorganisatie is eveneens een hulporganisatie, maar bemantelt deze relatie. Alhoewel deze begrippen zowel in nationale als in internationale zin gebruikt kunnen worden, worden zij als regel slechts gebruikt om de relatie tussen een communistische partij en haar hulporganisaties aan te geven.

De communistische organisatie berust op het beginsel van het „democratisch centralisme”. Dit wil in het algemeen zeggen dat er enerzijds volledige democratie moet heersen, maar dat er anderzijds ook plaats moet zijn voor een sterk centraal gezag. Dit beginsel geldt op alle organisatieniveaus en is daarom ook de basis voor de verhouding van de communistische partij van de Sovjet-Unie tot de communistische partijen van andere landen. Het begrip wordt als regel slechts gebruikt met betrekking tot de communistische partij. Om die reden zal het daar verder uitgewerkt worden.

Het onderwerp van dit werkje zal in een drietal hoofdstukken behandeld worden. Het eerste zal zich bezig houden met de internationale organisatie van het communisme. Allereerst zal daarbij aandacht geschonken worden aan de politieke organisatie en vervolgens zullen de internationale communistische hulporganisaties behandeld worden. Het tweede hoofdstuk zal de communistische partij in het algemeen tot onderwerp hebben en wel haar grondslagen en haar organisatie. Het derde hoofdstuk zal gaan over de communistische partij in Nederland, wat betreft haar geschiedenis, haar organisatie en haar hulporganisaties.

DE INTERNATIONALE ORGANISATIE VAN HET COMMUNISME

a. De politieke organisatie van het internationale communisme.

Het doel van het communisme is de communistische wereldmaatschappij. In de communistische leer worden de wegen aangegeven die naar dit doel leiden. Via klassenstrijd, revolutie en dictatuur van het proletariaat moet tenslotte de ideale maatschappij worden bereikt. Dit ideaal is alleen te verwezenlijken, indien in elk land een communistische partij optreedt en indien al deze partijen tezamen een wereldbeweging vormen die centraal wordt geleid.

Voordat de huidige wereldorganisatie van het communisme nader wordt gezien, dienen enkele opmerkingen te worden gemaakt over de verschillende „Internationales”.

De *Eerste Internationale* werd in 1864 in Londen opgericht als internationale federatie van arbeiders, welke zich de omverwerping van het heersende economische stelsel ten doel stelde. Iedereen die dit doel onderschreef, kon lid worden en het geheel was nogal heterogeen. Marx was lid van het uitvoerend comité en had grote invloed. Toch is deze Internationale nooit geworden wat Marx hoopte: een machtig wapen in de strijd tegen het kapitalisme. De opheffing van deze Internationale is veroorzaakt door het conflict tussen Marx en Bakoenin, een bekend anarchist uit die tijd. Het belangrijkste verschilpunt tussen deze twee vormde de opvatting omtrent de gang van zaken vóór, in en na de revolutie. Terwijl Marx zich voorstelde dat een en ander planmatig zou moeten verlopen, verwierp Bakoenin in dit verband alle plannen en elke organisatie. Marx vreesde zozeer de invloed van de anarchisten in de Internationale, dat hij voorstelde de zetel naar de Verenigde Staten te verplaatsen, wetende dat dit het einde zou betekenen van deze organisatie. In 1876 is zij in Philadelphia officieel opgeheven.

De *Tweede Internationale* werd opgericht in 1889. Zij werd in tegenstelling tot haar voorgangster gevormd door vertegenwoordigers van de socialistische partijen uit de verschillende landen. Ook deze Internationale heeft niet aan de verwachtingen beantwoord. De strijd tussen revolutionairen en evolutionairen bepaalde het lot van deze organisatie en heeft tenslotte geleid tot haar ondergang. De eerste wereldoorlog maakte eigenlijk een einde aan haar bestaan, omdat de arbeiderseenheid duidelijk doorbroken was. De nationale tegenstellingen bleken sterker dan de klassentegenstellingen.

(Na de oorlog - in 1923 - werd deze Internationale weer opge-

richt, ontdaan van communistische elementen. De tweede wereldoorlog leidde het einde in en de officiële opheffing vond plaats in 1947. Min of meer in de plaats kwam de „Comisco” - Commissie voor internationale socialistische conferenties. Toch bleef de behoefte aan een socialistische internationale organisatie bestaan en deze werd tenslotte opgericht in Frankfort in Juli 1951).

De *Derde Internationale (Komintern)* werd opgericht door Lenin in 1919. In haar constitutie (vastgesteld op het 6e Congres van de Komintern) diende zij zich als volgt aan:

„De communistische internationale - de internationale vereniging van arbeiders - is een vereniging van communistische partijen in verschillende landen; het is een wereldcommunistische partij. Als de leider van de wereldrevolutionaire beweging van het proletariaat en de drager van de beginselen en doelstellingen van het communisme, streeft de communistische internationale er naar de meerderheid van de werkende klasse en de brede laag van de bezitloze boeren te winnen, vecht zij voor de werelddictatuur van het proletariaat, een Wereldunie van socialistische Sovjet-republieken, de volledige afschaffing van de klassen en voor de vestiging van het socialisme - de eerste phase van de communistische gemeenschap”.

Het strategisch doel van de Komintern was de wereldrevolutie. De tactiek werd bepaald door de wisselende omstandigheden. Bekend is geworden de „Verenigd Front”-tactiek. Hierbij ging het er om ter bereiking van een communistisch doel een gemeenschappelijk front te vormen met andere groeperingen. De Komintern werd beschouwd als een wereldpartij, terwijl de verschillende aangesloten partijen als secties werden aangemerkt. Zij beschikte over een geweldige organisatie, die over de gehele wereld werkte en bovendien over een groot aantal internationale hulporganisaties. De leidende sectie van de Komintern was de communistische partij van de Sovjet-Unie.

Hoe de verhouding tussen de Sovjet-Unie en de wereldrevolutionaire beweging moet worden gezien, wordt duidelijk uiteengezet in het programma van de Komintern: „Als het land van de dictatuur van het proletariaat en de socialistische opbouw, het land van de grote prestaties van de werkende klasse, van de vereniging van de arbeiders met de boeren en van een nieuwe cultuur marcherend onder de banier van het Marxisme - wordt de U.S.S.R. onafwendbaar de basis van de wereldbeweging van alle verdrukte klassen, het centrum van de internationale revolutie, de grootste factor in de wereldgeschiedenis. In de U.S.S.R. verkrijgt het wereldproletariaat voor de eerste maal een land dat het werkelijk toebehoort en voor de koloniale bewegingen wordt de U.S.S.R. een machtig centrum van aantrekking.

Aldus is de U.S.S.R. een buitengewoon belangrijke factor in de

algemene crisis van het kapitalisme, niet alleen omdat zij uitgevallen is uit het wereldkapitalistische systeem en een basis geschapen heeft voor een nieuw socialistisch productiesysteem, maar ook omdat zij een buitengewoon grote revolutionaire rol in het algemeen speelt; zij is de internationale drijvende kracht van de proletarische revolutie die het proletariaat van alle landen aanzet tot het grijpen naar de macht; zij is het levende voorbeeld dat bewijst dat de werkende klasse niet alleen in staat is om het kapitalisme te vernietigen, maar evenzeer om het socialisme op te bouwen; zij is het prototype van de broederschap van alle nationaliteiten in alle landen verenigd in de Wereldunie van Socialistische Republieken en van de economische eenheid van de werkers van alle landen in een enig wereldsocialistisch economisch systeem dat het wereldproletariaat moet vestigen, wanneer het de politieke macht veroverd heeft . . . . . Met het oog op het feit dat de U.S.S.R. het enige vaderland is van het internationale proletariaat, het voornaamste bolwerk van zijn prestaties en de belangrijkste factor voor zijn internationale vrijmaking, moet het internationale proletariaat op zijn beurt het succes van het werk van de socialistische opbouw in de U.S.S.R. vergemakkelijken en haar met alle mogelijke middelen verdedigen tegen de aanvallen van de kapitalistische machten . . . . .

In het geval dat de imperialistische staten de oorlog verklaren aan de U.S.S.R. en deze aanvallen, moet het internationale proletariaat dit vergelden door het organiseren van stoutmoedige en vastberaden massa-acties en strijd voor de omverwerping van de imperialistische regeringen onder de leuze: Dictatuur van het proletariaat en verbondenheid met de U.S.S.R.

In Mei 1943 is de Komintern opgeheven. In het opheffingsbesluit wordt aangetoond, dat de totaal gewijzigde omstandigheden sinds de oprichting, voortzetting onnodig en ongewenst maakt. De vrije wereld is verbonden in de gemeenschappelijke strijd tegen het Nazidom en in deze strijd past de Komintern niet meer.

De opheffing van de Komintern moet worden beschouwd als een tactische zet. Het doel dat de Komintern zich stelde, is geenszins veranderd; zij kon echter niet meer geacht worden de beste organisatie ter bereiking van dat doel te zijn. Het werk dat zij verrichtte moest dus wel doorgaan, maar in een andere vorm, die zich meer aanpaste bij de gewijzigde situatie. Dat haar werk gewoon doorging, komt o.m. tot uitdrukking in het Canadese „Report of the Royal Commission”, dat handelt over Russische activiteiten in Canada.

In September 1947 werd in Warschau het Kominform opgericht. Door velen wordt het Kominform beschouwd als de opvolger van de

Komintern. Dit is slechts gedeeltelijk juist. Hiervoren werd reeds gesproken over de gewijzigde omstandigheden die andere vormen van organisatie noodzakelijk maakten. De taak van de Komintern werd overgenomen door de communistische partij van de Sovjet-Unie. Toch bleek daarnaast echter behoefte bestaan aan een lichaam dat wel onder leiding, maar organisatorisch los van de communistische partij van de Sovjet-Unie, het karakter zou hebben van een federatie van communistische partijen. Hiertoe is dan het Kominform opgericht. De taak die het toebedeeld kreeg, was echter veel beperkter dan die van de Komintern, terwijl slechts 9 landen zich aansloten, waarvan Joego-Slavie in 1948 uitviel. Thans zijn aangesloten: de Sovjet-Unie, Polen, Hongarije, Tsjecho-Slowakije, Roemenie, Bulgarije, Frankrijk en Italie.

Het Kominform heeft tot taak: het organiseren van de uitwisseling van ervaringen en in noodzakelijke gevallen het coördineren van de werkzaamheden van de communistische partijen op basis van vrije overeenstemming.

Het Kominform heeft een orgaan dat in verschillende talen verschijnt, ook in het Nederlands: „Voor een duurzame vrede, voor een volksdemocratie“. Dit blad is van grote betekenis, omdat het beschouwd moet worden als de weergave van de opvattingen van de leiding van het wereldcommunisme.

De leiding van het wereldcommunisme is dus na de opheffing van de Komintern volledig overgegaan naar de communistische partij van de Sovjet-Unie. Deze leiding is van tweeërlei aard. Enerzijds kan aangenomen worden dat opdrachten direct of indirect van de Russische machthebbers naar de nationale communistische partijen gaan. Anderzijds moet gedacht worden aan een leiding in de zin van „het goede voorbeeld“ of van „de gids“.

Met betrekking tot de nationale communistische partijen kan dus niet meer gesproken worden van een internationale communistische organisatie. Ten aanzien van de communistische hulporganisaties kan deze term echter nog wel gebezigd worden. De opperste leiding van deze internationale organisaties berust vanzelfsprekend bij de communistische partij van de Sovjet-Unie. De organisaties in de Sovjet-Unie die zich op hetzelfde terrein bewegen als de bovenbedoelde hulporganisaties worden weer beschouwd als lichtende voorbeelden. Zo is de Komsomol (communistische jeugdbeweging in Rusland) het goede voorbeeld voor de Wereldfederatie van Democratische Jeugd.

Hierna volgen dan enkele gegevens met betrekking tot de belangrijkste communistische hulporganisaties.

b. De internationale communistische hulporganisaties.

Het Wereldvakverbond.

De communisten beschouwen de vakbeweging als de belangrijkste massa-organisatie. Zij kan een uitermate belangrijke rol spelen in de vernietiging van het kapitalisme. Het Wereldvakverbond is de grote communistische organisatie op het gebied van de vakbeweging.

Als hulporganisatie van de Komintern trad op de zgn. Profintern, die eveneens in 1943 is opgeheven. Het Wereldvakverbond is opgericht in Londen in October 1945 en stelt zich ten doel.

„De organisatie van de gemeenschappelijke strijd van de vakbonden van alle landen tegen de aanvallen op de economische en sociale rechten van alle werkers en hun democratische vrijheden; de waarborg van volledige tewerkstelling voor alle werkers; verbetering van de lonen en verhoging van het levenspeil; verkorting van de werktijd.

De sociale zekerheid voor de werkers en hun gezinnen ingeval van werkloosheid, ziekte en ongevallen; ouderdomsverzekering en alle andere maatregelen die het economische en sociale welzijn van de werkers verzekeren.

De strijd voor de definitieve uitroeiing van de resten van het fascisme in welke vorm ook en onder welke naam het zich ook openbaart. Voortdurende actie tegen de oorlog en de oorzaken van oorlog en voor een stabiele en duurzame vrede.

De behartiging en de verdediging van de belangen van de werkers in alle internationale organen“.

Het Wereldvakverbond is een zeer belangrijk verbindingsapparaat in het wereldcommunisme. De vakorganisaties van zeelieden en dokwerkers, land- en luchttransport en post- en telegraafverkeer zijn instrumenten in dit systeem.

Een andere belangrijke functie van het Wereldvakverbond is het verzamelen van gegevens over de economische en politieke situatie in ieder land. (Met betrekking tot de tactiek is van groot belang het boek „Tactics and Strategy of Trade Unions“ van Steuben.)

In dit verband dient iets gezegd te worden over de communistische opvatting omtrent de staking. Naar algemene opvatting is een staking een poging van de zijde van de arbeiders om iets te verkrijgen wat ze niet verwachten langs andere weg te kunnen bereiken (verhoging van lonen enz.). Een dergelijke staking heeft geen politieke achtergrond, alleen een sociale en de bedoeling ervan is niet om mede te werken aan de omverwerping van de bestaande staatkundige orde.

Voor de communisten is een staking met een sociaal doel van secundaire betekenis; zij zullen steeds proberen om haar over te doen gaan in een politieke staking. Volgens de communisten is de

staking een middel om de macht te grijpen en het kapitalistisch systeem omver te werpen. Een staking van zuiver sociale betekenis noemen de communisten een syndicalistische afwijking. Een politieke staking heeft volgens de communisten de volgende betekenis: politieke opvoeding van de arbeidersmassa; een bewijs van de klassenstrijd, provocatie t.o.v. de Staatsapparaten (politie, leger); een sabotage-wapen; een bewijs dat de partijlijn orthodox is (revolutionnaire activiteit).

Een staking heeft nog de volgende organisatorische betekenis: biedt toepassingsmogelijkheid voor een nieuwe strijdtechniek; biedt gelegenheid op de hoogte te komen van zwakke plekken van de tegenstander; schept oefenterrein voor kader in voorbereiding en uitvoering van de staking; onderstreept dat een staking een organisatie van de minderen is.

Het W.V.V. is overgegaan tot oprichting van zgn. „Beroepsafdelingen”, waarin arbeiders uit dezelfde bedrijfstak zich verenigen en welke afdelingen geheel werken onder de vleugels van het W.V.V.

De Eenheidsvakcentrale (EVC) is aangesloten bij het W.V.V.

In 1949 is het in het W.V.V. tot een breuk gekomen met vakbonden uit Amerika, Canada, Engeland, Nederland, België, de Scandinavische landen, Australië en Nieuw Zeeland, die zich niet langer konden verenigen met de uitgesproken communistische tendenzen die zich in het W.V.V. openbaarden.

In datzelfde jaar is als socialistisch tegenhanger van het communistische W.V.V. in Londen opgericht het „Internationaal Verbond van Vrije Vakverenigingen”, waarbij ook het Nederlandse N.V.V. is aangesloten.

Het C.N.V. (Christelijk Nationaal Vakverbond) en de K.A.B. (Katholieke Arbeiders Beweging) zijn aangesloten bij het I.C.V. (Internationaal Christelijk Vakverbond).

De Wereldfederatie van Democratische Jeugd.

De Wereldfederatie van Democratische Jeugd is opgericht in Londen in November 1945 en stelt zich ten doel:

„Te strijden voor een hechte internationale samenwerking onder de jeugd op politiek, economisch, cultureel en sociaal terrein. De uiterste krachten in te spannen voor het uitroeien van het fascisme in al zijn vormen.

Actieve hulp te verlenen aan de regeringen ter verkrijging van de vrede en veiligheid.

De jonge generatie op te voeden in de geest van de democratie.

Te werken voor het wegvallen van de scheidingen tussen sexe, opvoeding, stand, eigendommen, geloof, klasse en ras. Vrije tijd voor de jeugd van alle landen voor ontwikkeling op het terrein van de cultuur, opvoeding en sport. Te komen tot goede nationale jeugdcomité's en eenheid tussen de jeugdorganisaties.

Alles te doen wat in haar macht is om de jonge generatie op te voeden in de geest van vooruitgang, door het beschikbaar stellen van waardevolle ervaringen van jeugdorganisaties van andere landen”.

(Het Kominform heeft in de verhouding tussen de communistische jeugdbeweging in de Sovjet-Unie en de Wereldfederatie van Democratische Jeugd de betekenis van *doorgeeforgaan*.)

Veel aandacht wordt besteed aan de jeugd in de koloniën. Een speciaal bureau houdt zich hiermee bezig. Het bereidt de activiteit van de Wereldfederatie van Democratische Jeugd in de koloniën voor. Het organiseert daartoe de jeugd en zet deze op om de bestaande orde omver te werpen.

In elk land richt men een comité van de Wereldfederatie van Democratische Jeugd op, tot doel hebbend een overkoepelend lichaam te vormen voor communistische jeugdorganisaties. (In Nederland is dit comité bezig met de bovenbedoelde activiteit t.o.v. het Algemeen Nederlands Jeugd Verbond, de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd en de E.V.C. -jeugd.)

Orgaan Wereldfed. van Democr. jeugd. Youth of the world.

Aangesloten organisaties in Nederland. Algemeen Nederlands Jeugdverbond (A.N.J.V.), Organisatie van Progressieve Studeren de Jeugd (O.P.S.J.).

Internationaal Studentenverbond.

Er is geen organisatie in de Sovjet-Unie met eenzelfde verhouding tot het Internationaal Studentenverbond als bijvoorbeeld de communistische jeugdbeweging in de Sovjet-Unie t.o.v. de Wereldfederatie van Democratische Jeugd. In de Komsomol zijn studentenafdelingen.

De verhouding tussen het Internationaal Studentenverbond en de Wereldfederatie van Democratische Jeugd is gebaseerd op een speciaal mandaat. De eerste is een autonoom lid van de laatste. Het uitvoerend comité van de laatste moet gedelegeerden benoemen naar de raad van de eerste. De organisatie van beide instellingen komt overeen.

Het Internationaal Studentenverbond heeft verschillende afdelingen: In de eerste plaats een afdeling die zich bezighoudt met *internationale samenwerking*. Deze afdeling bereidt congressen, festivals en tentoonstellingen voor. Zij heeft een internationaal correspondentiebureau. Zij rapporteert over oorlogspropaganda en

andere oorlogsvoorbereiding. Zij geeft wetenschappelijke opvattingen weer op verschillende gebieden. Zij rapporteert over koloniale toestanden. Zij organiseert internationale zomerscholen.

Verder is er een *publiciteitsafdeling*, die het orgaan „World Student News” uitgeeft. Deze zorgt voor vertaling en distributie van geschriften. Dan is er nog een afdeling *reizen en uitwisseling*.

Een andere afdeling houdt zich speciaal met de *behoeften en welstand* van de student bezig. Zij rapporteert over het sociale en economische leven van de student, moeilijkheden in verschillende landen, de invloed van oorlogsvoorbereiding, economische crises en werkloosheid op het studentenleven. Zij rapporteert over de levensomstandigheden van de studenten onder fascistische heerschappij (Spanje, Argentinië, „Joegoslavië”). Zij mobiliseert de publieke opinie ten gunste van de student op velerlei wijze en bevordert allerlei acties ten behoeve van de studenten.

In Nederland is de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd aangesloten bij het Internationaal Studentenverbond, evenals de Federatie van Vooruitstrevende Studentenverenigingen.

De Wereldvredesbeweging.

Het Marxisme biedt de mogelijkheid elke vorm van strijd op te nemen. De Vredesbeweging speculeert op het algemene verlangen naar vrede en buit dit uit ten gunste van de Sovjet-Unie. Zij poogt een zo groot mogelijk publiek te bereiken door te appelleren op de gevoelens van alle mensen van goede wil.

De communistische overheersing in de Vredesbeweging wordt zoveel mogelijk verborgen gehouden. De beweging poogt angst voor de oorlog ingang te doen vinden en daardoor de massa ontvankelijk te maken voor de Sovjet-verklaringen omtrent de gebreken en ziekten van deze wereld. De methoden die de Wereldvredesbeweging ter bereiking van dit doel volgt, zijn o.m.:

- zij maakt een handig gebruik van alle verschillen in het oorlogskamp;
- zij poogt de mensen ervan te overtuigen, dat zij in een algemene oorlog gewikkeld zullen worden;
- zij belooft beveiliging tegen externe agressie;
- zij bespeelt de nationale sentimenten;
- zij belooft politieke onafhankelijkheid;
- zij bespeelt het algemeen verlangen van de mensheid naar betere levensvoorwaarden;
- zij belooft het in stand houden van autonome culturen.

Lenin heeft met betrekking tot de vrede onder meer het volgende gezegd:

„Elk vredesprogramma is een misleiding van het volk en een stuk

huichelarij, tenzij het hoofddoel is om de massa de noodzakelijkheid van een revolutie te verklaren en om hulp te verlenen aan de revolutionaire strijd van de massa die overal gestart is. De vrede zal bewaard en verstevigd worden, indien de volken de vrede in hun eigen handen nemen”.

In een redevoering van Mao Tse Toeng, gehouden 23 October 1951 komt o.m. de volgende passage met betrekking tot de vrede voor. „Een toekomstige oorlog moet een oorlog van het volk zijn en de landen der wereld moeten geregeerd worden door het volk, ter verdediging van een standvastige vrede”.

(In dit verband zijn verder van belang. een artikel van Thorez in het Kominform-orgaan van 6 October 1950, en

een resolutie van het 7e Kominterncongres in 1935.)

De Vredesbeweging heeft de belangrijke taak om het verlangen naar vrede te doen overgaan in een massa-actie die tot doel heeft om oorlogsplannen tegen de Sovjet-Unie te verijdelen.

De nationale koloniale vrijheidsbeweging is ingeschakeld in de Vredesbeweging. Een Kremlin-verklaring in 1923 zei: Overal zijn er verschillen tussen regeringen en volken en wij moeten de laatsten behulpzaam zijn. „De volken van koloniale en afhankelijke landen leveren een grote bijdrage tot de vrede”.

De oude verzetsbeweging is eveneens ingeschakeld.

Vredespolitiek.

De Vredesbeweging is er op uit verdeeldheid te stichten in het geallieerde kamp. Stalin heeft bij een interview in Februari 1951 met betrekking tot de vrede en de Verenigde Naties duidelijke taal gesproken.

„Zo lang de Verenigde Naties verwijderd blijven van hun oorspronkelijk doel, zal het nodig zijn dat de volken de vrede in eigen handen nemen. De Verenigde Naties zijn geworden tot een oorlogsinstrument. De hoofdtaak van de communisten en de werkende klasse is te vechten voor de vrede tegen de misdadige politiek van de Amerikaanse en Engelse oorlogsofhitters. De communisten weten, dat voor dat doel voortdurend contact met de massa noodzakelijk is”.

In het Kominform-orgaan van 20 Juli 1951 wordt opgemerkt. „De communistische partijen beschouwen het als hun plicht aan alle mensen in alle landen het grote denkbeeld van Stalin te brengen. „het behoud van de vrede” en verder om het simpele idee ingang te doen vinden dat vrede brood is”.

Het is duidelijk, dat de communisten ter bereiking van dit doel moeten beschikken over een massa-organisatie, waarin zij de leiding hebben en de schakels vormen tussen al degenen die deelnemen.

De Nederlandse Vredesbeweging is te beschouwen als een filiaal van de Wereldvredesbeweging.

Internationale Democratische Vrouwenfederatie.

Deze beweging is opgericht in Parijs in November 1946. De federatie stelt zich ten doel.

Strijd tegen de overblijfselen van het fascisme en tegen de reactionairen en tegen de oorlog. Strijd voor verbetering van de politieke en economische positie van de vrouw.

De Federatie is bijzonder actief ten opzichte van de Vredesbeweging. Zij organiseert elk jaar een dag voor de vrouw, waarbij de vredespropaganda in het midden van de belangstelling staat (8 Maart).

De Nederlandse Vrouwenbeweging (N.V.B.) is aangesloten bij de Internationale Democratische Vrouwenfederatie.

Internationale Federatie van ex-politieke gevangenen.

Deze beweging is opgericht in Warschau in 1945 als federatie van verschillende nationale verenigingen van ex-politieke gevangenen. De Federatie verbreedt haar basis door tevens als leden op te nemen degenen die verzet gepleegd hebben, zonder dat ze gevangen gezeten hebben. Zelfs soldaten en krijgsgevangenen kunnen zich aansluiten.

De Federatie onderhoudt betrekkingen o.a. met het Wereldvakverbond en de Internationale Democratische Vrouwenfederatie om gezamenlijk strijd te voeren voor de vrede, de democratie en de verdediging van de levensbelangen van alle anti-fascistische strijders. De communisten gebruiken de Federatie geheel voor hun Vredesbeweging.

„Verenigd Verzet 1940-1945”, de Nederlandse communistische beweging op dit gebied, is aangesloten bij de Internationale Federatie van ex-politieke gevangenen.

WOKS.

Dit is een afkorting van de Russische naam van de zgn. niet-officiële Russische „Vereniging ter bevordering van de Culturele betrekkingen met het buitenland”. Vertegenwoordigers hiervan zijn toegevoegd aan de Russische diplomatieke vertegenwoordigingen. Aangenomen mag worden, dat de WOKS achter de schermen steun verleent aan en de leiding in handen heeft van verenigingen als „Nederland-U.S.S.R.”.

Verder zijn er dan nog enkele andere internationale communistische organisaties, zoals:

Internationale Organisatie van Journalisten (I.O.J.)

Internationale Federatie van Democratische Juristen (I.F.D.J.)

Internationaal Verbond van Vooruitstrevende Componisten en Musicologen.

DE COMMUNISTISCHE PARTIJ

a. De grondslagen van de communistische partij in het algemeen.

In de strijd ter bereiking van het einddoel, de communistische maatschappij, heeft de partij bij de communisten een belangrijke rol te vervullen.

Zowel door Marx en Engels, die de theoretische grondslagen van het communisme hebben gelegd, als door Lenin en Stalin, die leiding hebben gegeven bij het in de praktijk brengen van deze theorie en haar op verschillende punten hebben aangevuld, is steeds met grote nadruk op de betekenis van de partij gewezen.

De hiernavolgende verhandeling over de grondslagen van de communistische partij zal dan ook grotendeels zijn opgebouwd op uitspraken die door bovengenoemden in verschillende van hun werken ten aanzien van de partij zijn gedaan. Met name zijn hier voor de volgende werken gebruikt:

„Geschiedenis van de Communistische Partij (Bolsjewiki) der Sovjet Unie” - Korte leergang onder redactie van een commissie uit het centraal comité van de C.P. der Sovjet Unie (b).

Stalin - „Beginselen van het Leninisme.”
Bovendien is gebruikt.

Malenkov - „Naar het Communisme!” (Verslag van de secretaris van het Centraal Comité der C.P.S.U. (b) uitgebracht op het 19e Partij-Congres.)

De communistische partij is opgebouwd op het beginsel van het democratisch centralisme. Het 6e partijcongres van de Russische communistische partij nam in Juli 1917 dit beginsel op in de partijstatuten, dat sindsdien door elke communistische partij op Marxistisch-Leninistisch-Stalinistische basis als zodanig erkend is.

De statuten van de huidige communistische partij van de Sovjet-Unie omschrijven het als volgt.

„Het leidend beginsel van de organisatorische opbouw van de partij is het democratisch centralisme, hetgeen inhoudt:

- a. verkiezing van alle leidende partijbesturen, van de laagste tot de hoogste;
- b. het regelmatig rekenschap en verantwoording afleggen van de partijorganen aan hun partijorganisaties;
- c. strenge partijdiscipline en onderwerping van de minderheid aan de meerderheid;
- d. het absoluut bindende karakter van de besluiten van de hogere organen voor de lagere organen.”

Zowel het democratisch als het centralistisch element van dit beginsel zullen in het hiernavolgende nog nader uitgewerkt worden.

Het duidelijkst kan de betekenis van de partij waarschijnlijk wel worden aangegeven door haar te vergelijken met de *generale staf* bij een militaire organisatie.

Gelijk bij een dergelijke organisatie er een apparaat moet zijn dat coördinerend en leidinggevend optreedt, behoeft ook de arbeidersmassa een lichaam dat haar aanvoert in de strijd ter bereiking van het communistisch ideaal.

De partij, de generale staf van het proletariaat, moet als de belangrijkste vorm van communistische organisatie worden gezien. Bij de uitvoering van haar taak moet zij steunen op het Marxisme-Leninisme-Stalinisme. Zonder deze basis zal zij er nooit in slagen de strijd van de arbeidersmassa te leiden en tot een goed einde te brengen, m.a.w. de communisten beschouwen theorie en praktijk onverbrekkelijk met elkaar verbonden.

De partij heeft dan ook tot taak het ideologisch werk met alle kracht te stimuleren, teneinde de bourgeoisie ideologie te kunnen bestrijden en vernietigen. Alleen een functionaris die zich de communistische ideologie volkomen eigen maakt is tegen de hem opgedragen taken opgewassen. Alle kaders, zonder uitzondering, zijn verplicht aan de verhoging van hun ideologisch niveau te werken.

Het stellen van de eis van beheersing van de communistische theorie betekent echter niet, dat verwacht wordt dat de afzonderlijke gevolgtrekkingen en stellingen van buiten worden geleerd in de hoop dat deze in iedere willekeurige situatie toegepast kunnen worden.

De leer van Marx en Engels is geen verzameling dogma's en de Marxisten zelf geen letterknechten of schriftgeleerden. Als de partij de eis wordt gesteld dat zij de Marxistisch-Leninistische theorie moet beheersen, betekent dit dat zij zich het wezen van deze theorie eigen moet maken en deze theorie op scheppende wijze moet leren hanteren. De theorie moet door haar dus worden aangewend als leidraad bij het handelen.

Steunende op de Marxistisch-Leninistische ideologie fungeert de partij als het apparaat dat leiding moet geven aan de arbeidersmassa. De partij kan dus worden gezien als de *voorhoede* van de arbeidersklasse, die de beste elementen, de elite, van de arbeidersklasse in zich verenigt. Zij moet de arbeidersklasse vooruit zijn, verder zien dan zij, de massa tot het peil van de klassebelangen van het proletariaat opheffen en deze massa klassebewust maken.

Deze bewustmaking zal moeten groeien door ervaring, ervaring die wordt verkregen in de dagelijkse strijd. Deze ervaring zal ook duidelijk maken dat de leiding in de strijd alleen kan worden gelegd in handen van de communistische partij.

Maar de partij kan er zich niet toe bepalen om als voorhoede

op te treden, zij moet ook een *strijdafdeling*, een *detachement* van de arbeidersklasse zijn. De arbeidersklasse kent meerdere strijdafdelingen en dus kan niet iedere strijdafdeling de partij van de arbeidersklasse worden genoemd. De partij onderscheidt zich daardoor, dat zij niet eenvoudig een strijdafdeling is maar de vooraanstaande, de klassebewuste, de Marxistische strijdafdeling van de arbeidersklasse, wier taak het is de massa tot het peil der partij te verheffen.

Voor de vervulling van die taak is contact met de massa onontbeerlijk. Een partij die zich in een sectarisch bestaan terugtrekt, een in zichzelf opgesloten partij zal er nooit in slagen de wereldrevolutie te bewerkstelligen en zal onafwendbaar te gronde gaan.

Het werken onder de massa is een eerste opdracht voor het communisme. Het zal daarom niet alleen trachten hulporganisaties in de vorm van neven- en mantelorganisaties te stichten, maar ook in bestaande niet-communistische organisaties te infiltreren teneinde deze organisaties zoveel mogelijk voor eigen doeleinden te kunnen gebruiken.

Het leidende orgaan ten opzichte van deze activiteiten is vanzelfsprekend de partij, die deze activiteiten zal trachten te ontplooiën op een zo breed mogelijk vlak van het maatschappelijk leven.

De partij kan dus worden beschouwd als de belichaming van de verbindingen van de voorhoede der arbeidersklasse met de miljoenenmassa's der arbeidersklasse. De partij zal er echter niet mee kunnen volstaan, alleen maar als strijdafdeling van de arbeidersmassa te fungeren, zij zal voor het tot een succesvol einde brengen van de strijd op moeten treden als de *georganiseerde strijdafdeling* van het proletariaat. De taken waarvoor de partij is gesteld zijn zo gecompliceerd en veelomvattend, dat zij deze alleen kan vervullen als zij zelf de belichaming van de georganiseerdheid is.

Een straffe organisatie wordt door de communisten als uitdrukkelijke voorwaarde gesteld voor het bereiken van hun doelstellingen. Alleen een samengaan van de ideologische eenheid met de materiële eenheid van de organisatie van het proletariaat zal het proletariaat in staat stellen, de strijd tot een goed einde te brengen.

De partij is niet de enige organisatie van de arbeidersklasse. Voor de strijd tegen het kapitalisme zijn ook andere organisaties nodig (vakverenigingen, coöperaties, parlamentsfracties, fabrieks- en bedrijfsorganisaties, pers, jeugd- en vrouwenverenigingen). Maar al deze organisaties kunnen slechts werken als hun een algemene richting, de zgn. partijlijn, wordt aangegeven die zij moeten volgen bij het uitvoeren van hun werkzaamheden.

Onder deze partijlijn kan worden verstaan de Marx-Engels-Lenin-Stalin doctrine zoals die in een gegeven situatie op een bepaald tijdstip op een bepaalde plaats wordt toegepast.

Dit aangeven van de partijlijn nu geschiedt door de partij, die als de hoogste vorm van klassevereniging der proletariërs moet worden gezien, wier politieke leiding zich over alle andere organisatievormen van het proletariaat moet uitstrekken.

De partij kan dus worden beschouwd als de som van haar organisaties, de partijleden zijn zij die lid zijn van één dier organisaties. Maar zij is niet alleen de rekenkundige som van deze organisaties, zij is tegelijkertijd het eenheidssysteem van deze organisaties, haar formele vereniging tot één geheel, dus niet de som van afzonderlijke groepen.

Het zal duidelijk zijn dat deze straffe organisatie alleen mogelijk is bij het handhaven van een volkomen „*eenheid van wil en ijzeren discipline*”. Voor opportunistische en defaitistische elementen die een geest van weifeling en ontbinding en gebrek aan vertrouwen aankweken, is in communistische partijgelederen geen plaats. Hun aanwezigheid betekent het grootste gevaar dat de partij kan bedreigen, n.l. een uitholling van binnen uit.

Betekent deze eenheid van wil nu dat iedere vorm van critiek bij voorbaat in de kiem moet worden gesmoord?

Integendeel, de strijd der meningen binnen de partij zal de partij slechts krachtiger kunnen maken. Bij de uit te oefenen critiek zal de „*zelfcritiek*” een belangrijk element vormen. Bij deze zelfcritiek dienen eigen fouten erkend, de oorzaak ervan blootgelegd en de situatie die haar verwekt heeft geanalyseerd te worden.

Deze zelfcritiek moet in alle gelederen der partij plaats vinden, zonder echter ooit de partijlijn aan te tasten.

Deze zelfcritiek moet als het belangrijkste middel worden beschouwd om het communistisch bewustzijn te ontwikkelen. Zij is nodig om bureaucratie en afstomping van de waakzaamheid te voorkomen en maakt het mogelijk om binnengeslopen vijanden te onderkennen.

Bij deze zelfcritiek is vooral de „*critiek van onderop*” in volle omvang in alle partij-organisaties noodzakelijk.

Deze critiek van onderop ontwikkelt zich niet spontaan. Zij kan alleen groeien en zich uitbreiden op voorwaarde dat een ieder, die gezonde critiek uitoefent, ondersteuning vindt en de door hem aangewezen tekortkomingen uit de weg worden geruimd.

Eenheid van wil betekent dus niet een soort „*blinde*” discipline, maar het betekent wel dat na beëindiging van de strijd der meningen en het nemen van een beslissing de eenheid van wil de noodzakelijke voorwaarde vormt voor het volbrengen van de aan de partij opgedragen taken.

Deze eenheid van wil zal alleen bereikt kunnen worden bij het handhaven van een ijzeren discipline, een discipline die voor iedere communist gelijk is, zowel voor de leden als voor de partijfunctionarissen.

De partij met haar als gevolg van de doorgevoerde volkomen eenheid van wil en ijzeren discipline zeer straffe organisatie kan dus worden gezien als een *werktuig* waar het proletariaat zich van bedient om de dictatuur te veroveren en haar na verovering te handhaven en uit te breiden.

Wat betekent het „handhaven” en „uitbreiden” van de dictatuur? Dit betekent: de proletariërs de geest van discipline en georganiseerdheid bijbrengen, de proletariërs helpen zichzelf tot een kracht op te voeden, in staat de klassenstrijd succesvol te beëindigen.

Maar hierin ligt tevens opgesloten dat de partij, hoe belangrijk zij ook is als werktuig in handen van het proletariaat ter verovering en vervolgens handhaving en uitbreiding van de dictatuur, nooit een „*doel*” op zichzelf vormt. Zij is slechts een „*middel*” ter bereiking van het communistisch ideaal en bij het afsterven van de dictatuur van het proletariaat en het intreden in de eindfase, de communistische maatschappij, zal zij gedoemd zijn om af te sterven.

b. De organisatie van de communistische partij.

In het voorgaande zijn de grondslagen van de communistische partij aangegeven en de organisatie van de partij moet gezien worden als een uitvloeisel van die grondslagen. De communistische partij wordt beschouwd als een instrument van klassenstrijd, revolutie en dictatuur van het proletariaat. De taak die een communistische partij heeft in een land waar zij niet aan de macht is, is vanzelfsprekend van geheel andere aard dan die in een land waar dit wel het geval is. Zo zal in het eerste geval een communistische partij vaak beschikken over een illegale organisatie. Aan deze illegale organisatie zal in het hiernavolgende nog aandacht worden besteed.

Met terzijdestelling van overige verschillen tussen communistische partijen die de macht zoeken en die aan de macht zijn, zal hier speciaal aandacht worden geschonken aan de hoofdlijnen van de structuur van de communistische partij, die in grondtrekken overal gelijk is.

De hoogste partij-instantie is het „partijcongres”. Dit congres is samengesteld uit vertegenwoordigers van de gehele partij. In de statuten van de partij vindt men als regel aangegeven om de hoeveel tijd en op welke wijze het bijeengeroepen wordt en op welke wijze het samengesteld wordt, wanneer het besluiten kan nemen en welke zaken door het congres behandeld worden.

Het partijcongres kiest een „partijbestuur” dat te beschouwen is als een algemeen bestuur. Het partijbestuur is de hoogste partij-instantie tussen twee congressen. Het heeft de leiding van de politieke en andere werkzaamheden en stelt daartoe een aantal bureau's in, waarvan de belangrijkste zijn:

1. het „politiek bureau”, belast met de leiding van de politieke werkzaamheden. Dit bureau is te beschouwen als een dagelijks bestuur en hierin zetelen de eigenlijke machthebbers van de communistische partij;
2. het „organisatiebureau”, belast met de organisatorische werkzaamheden van de partij;
3. het „secretariaat”. De algemeen secretaris is in een communistische partij de belangrijkste functionaris. Het secretariaat moet beschouwd worden als een staf van medewerkers van de algemeen secretaris;
4. de „centrale contrôle commissie”. Dit bureau heeft tot taak te zorgen voor de beveiliging van de partij in de ruimste zin des woords, dus zowel tegen afwijkingen van de partijlijn als tegen het binnendringen van spionnen of provocateurs. Bovendien tracht dit bureau te voorkomen, dat de partij een slechte naam krijgt wegens onbehoorlijk gedrag van haar leden. Het stelt onderzoeken in, wanneer tegen bepaalde personen beschuldigingen ingebracht worden. Het behandelt alle zaken van een disciplinair karakter. Het voert de noodzakelijke zuiveringen uit;
5. het „kaderbureau”, dat speciaal belast is met werkzaamheden ten opzichte van de partijfunctionarissen, zoals selectie, aanwijzing, vorming en instructie;
6. het „agit-propbureau” (agitatie propaganda), dat belast is met de propaganda, een van de belangrijkste wapens in de strijd van het communisme.

Behalve de hierboven genoemde zijn er nog een aantal bureau's die zich bewegen op uiteenlopende terreinen zoals vakbeweging, jeugd, vrouwen, cultuur, financiën enz.

Elk land is als regel verdeeld in een aantal districten, die bestuurd worden door een districtsbestuur. Dit bestuur heeft voor het district de betekenis, die het partijbestuur heeft voor het land.

De districten zijn weer verdeeld in afdelingen met een afdelingsbestuur, dat in de afdeling de betekenis heeft in de onmiddellijk hierboven genoemde zin.

Voor de behandeling van de lagere organisaties - die in elk land anders zijn, maar in hoofdtrekken overeenkomen - kan verwezen worden naar hetgeen vermeld zal worden over de communistische partij in Nederland.

De structuur van de communistische partij van de Sovjet-Unie heeft in October 1952 (partijcongres) en na de dood van Stalin enkele wijzigingen ondergaan.

Vóór October 1952 kende de communistische partij van de Sovjet-Unie, zoals de meeste communistische partijen, een politiek bureau en een organisatiebureau. Deze bureau's werden in October 1952 tot een „presidium” samengesmeed. Ter uitvoering van de zaken van het presidium werd een „bureau van het presidium” ingesteld. Het „secretariaat” van de partij kreeg meer macht en werd tot een partij orgaan van de eerste orde.

Na de dood van Stalin werden presidium en bureau van het presidium één orgaan: het presidium van het centraal comité van de communistische partij van de Sovjet-Unie. Het aantal leden en kandidaatleden werd aanzienlijk teruggebracht. Het secretariaat van de partij onderging een overeenkomstige verandering.

In het hiervoorgaande werd reeds even aandacht geschonken aan de illegale organisatie van de communistische partij. Hierbij dient wel gewezen te worden op het mogelijk slechts in gebrekkige mate bestaan van dergelijke organisaties in verschillende landen. In het hiernavolgende zal slechts ingegaan worden op de grondslagen van de illegale organisatie.

Vóór de aansluiting bij de Komintern gold o.m. de volgende voorwaarde.

In alle landen waar de communisten, tengevolge van de staat van beleg of van uitzonderingswetten, niet de mogelijkheid hebben om hun werk legaal te verrichten, is de verbinding van het legale met het illegale werk absoluut noodzakelijk. De klassenstrijd treedt in bijna alle landen van Europa en Amerika de periode van de burgeroorlog binnen. Onder zulke omstandigheden kunnen de communisten geen vertrouwen stellen in de burgerlijke legaliteit. Zij zijn verplicht om overal een parallellopend illegaal apparaat te scheppen, dat op het beslissende ogenblik in staat kan zijn de partij te helpen haar plicht tegenover de revolutie te vervullen.

Punt 36 van de Komintern constitutie van 1928 schreef voor, dat de communisten klaar moeten zijn voor de overgang naar illegale omstandigheden, dat betekent een organisatie die de Partij in staat stelt door te werken indien zij verboden wordt.

Uit het bovenstaande blijkt, dat een illegale organisatie kan dienen tot verdediging en tot aanval. Tot verdediging bij voorbeeld wanneer de partij verboden wordt, tot aanval indien de partij een greep naar de macht gaat doen.

In het eerste geval zal de partij dus moeten beschikken over een organisatie, die in functie treedt zodra de partij verboden wordt. De organisatie zal in hoofdtrekken dezelfde zijn als die van de legale partij waaruit zij is voortgekomen, aangepast echter aan de gewijzigde omstandigheden.

Het tweede geval eist een veel omvangrijker organisatie omdat deze in staat zal moeten zijn een greep naar de macht te doen. In deze organisatie zal allereerst een soort Generale Staf moeten zijn die de plannen opstelt en de toekomstige operaties zal leiden. Een onderdeel van de organisatie zal zich bezig moeten houden met het personeel dat nodig is. Een ander onderdeel zal tot taak hebben te zorgen voor het nodige materieel. In de organisatie zal aanwezig moeten zijn een inlichtingenapparaat dat vooral ook bij de voorbereiding van grote betekenis is. Er zullen onderdelen moeten zijn die zich bezig houden met de onderwerpen sabotage en propaganda.

In het algemeen kan gezegd worden dat de organisatie in staat zal moeten zijn de voorbereiding, de uitvoering en de consolidatie van de revolutie tot een goed einde te brengen.

DE COMMUNISTISCHE PARTIJ IN NEDERLAND

a. Geschiedenis.

Als eerste organisatie in Nederland van het zich ontwikkelend Marxisme kan worden gezien de in 1878 opgerichte Sociaal Democratische Vereniging, waarin H. Gerhard een vooraanstaande rol speelde. Deze vereniging ging in 1882 op in de in het daaraan voorafgaande jaar opgerichte „Sociaal Democratische Bond”. Deze bond was geen lang leven beschoren. De revolutionaire beginselen die door de leden van deze bond werden aangehangen, gaven de overheid al spoedig aanleiding een bevel tot ontbinding van de bond uit te vaardigen.

Uit deze „Sociaal Democratische Bond” ontstond de „Socialistenbond”, die het zelfs tot een zetel in de Tweede Kamer bracht. De gewezen Lutherse predikant Domela Nieuwenhuis trad als zijn vertegenwoordiger in dit college op. In 1900 werd de „Socialistenbond”, met uitzondering van een klein gedeelte onder leiding van de inmiddels de anarchistische richting opgegane Domela Nieuwenhuis, samengesmolten met de in 1894 opgerichte Sociaal Democratische Arbeiders Partij (S.D.A.P.). Onder de twaalf oprichters van deze S.D.A.P. (bekend geworden als de „Twaalf Apostelen”) bevond zich ook P.J. Troelstra, die haar leidsman werd en in 1897 - met een collega - zijn intrede deed in de Tweede Kamer.

Uit deze S.D.A.P. ontwikkelde zich in de eerste jaren van de 20ste eeuw een communistische partij. Dit verschijnsel stond niet op zichzelf, doch openbaarde zich in verschillende West Europese landen.

De oorzaak hiervan was de opkomst van revisionisme en reformisme met betrekking tot het Marxisme. Er ontwikkelde zich een groep die herziening van het Marxisme noodzakelijk achtte. Als een van de belangrijkste herzieningen werd het loslaten van de revolutietheorie van het Marxisme beschouwd. De gewelddadige omverwerping van de bestaande orde en onverzoenlijke klassenstrijd werden niet langer als de middelen ter bereiking van het doel gezien, maar geleidelijke hervormingen en meer toenadering van de tegengestelde klassen. Deze opvatting verkreeg steeds meer aanhangers in de S.D.A.P., hetgeen voor de communistische groep aanvankelijk aanleiding was tot uitgifte van een eigen orgaan, „De Tribune” (redactie: Wijnkoop, van Ravesteyn en Ceton), maar later tot uittrekking.

Op het Deventercongres van de S.D.A.P. in 1909 kwam het tot een definitieve breuk tussen beide richtingen in de S.D.A.P. en

scheiden degenen die zich rond het blad „De Tribune” hadden geschaard, zich onder leiding van Wijnkoop van de S.D.A.P. af en stichtten de Sociaal Democratische Partij (S.D.P.). De S.D.P. stelde zich op communistisch standpunt en schaarde zich bij het uitbreken van de revolutie in Rusland volkomen achter Lenin.

In 1918, het jaar waarin de naam S.D.P. veranderd werd in Communistische Partij Holland (C.P.H.), kwam de partij in de Tweede Kamer, vertegenwoordigd door van Ravesteijn en Wijnkoop.

Bij de oprichting van de Derde Communistische Internationale (Komintern) in 1919, werd de C.P.H. hiervan lid. De naam van de partij onderging een uitbreiding en werd: Communistische Partij Holland, sectie van de Derde Internationale. De Komintern poogde door middel van haar uitvoerend comité (EKKI) de C.P.H. volledig te dirigeren. Verschillende communisten konden zich met deze gang van zaken niet verenigen en in 1925 leidde dit zelfs tot een breuk met Wijnkoop en van Ravesteijn.

Als nieuwe leider trad op L. de Visser, die dit bleef tot 1940. Tijdens zijn leiderschap werd in 1936 de naam van de partij veranderd in: Communistische Partij Nederland (C.P.N.). Wijnkoop bleef niet lang buiten de communistische gelederen staan. In 1930 beledigde hij schuld en werd weer in de partij opgenomen.

Dat de C.P.N. inderdaad een instrument in handen van de Komintern was, kwam heel duidelijk tot uiting gedurende de periode Augustus 1939 - Juni 1941. Tot het tijdstip dat Rusland in de oorlog trad werd de oorlog door de communisten als een imperialistische oorlog afgeschilderd, waarvan het proletariaat zich afzijdig diende te houden. In het bekend geworden artikel „Vijf historische dagen” in het Juninummer 1940 van het communistische orgaan „Politiek en Cultuur” werd als de enig juiste houding voor de Nederlandse bevolking aangegeven een houding van zich volkomen onderwerpen aan de door de Duitse bezetters ingevoerde maatregelen.

Eerst toen in de zomer van 1941 Rusland zelf aan de oorlog ging deelnemen, veranderde het karakter van de oorlog voor de communisten plotseling in een vrijheidsoorlog en vanaf dat moment werden de verschillende nationale communistische partijen, ook de C.P.N., opgeroepen om zich in de ondergrondse strijd tegen het nationaal socialisme te gaan mengen.

Na de bevrijding verscheen het communistische illegale orgaan „De Waarheid” direct als dagblad. De partij keerde aanvankelijk terug onder de naam van: „De Vereniging van de Vrienden van de Waarheid”, doch al spoedig, in Augustus 1945, werd dit masker afgeworpen en trad de partij weer onder haar oude naam van C.P.N. te voorschijn. Gerben Wagenaar, een figuur uit de verzetsbeweging, werd voorzitter, Paul de Groot algemeen secretaris.

De eerste naoorlogse verkiezingen in 1946 brachten het aantal communistische afgevaardigden in de Tweede Kamer op 10, in de Eerste Kamer op 4.

Waar vóór de oorlog het aantal communistische afgevaardigden varieerde van 2 tot 4, betekende dit dus een belangrijke winst voor de communistische partij. De gemeenschappelijke strijd van de Westerse geallieerden en Rusland tegen de Duitsers, de alom heersende politieke verwarring in de periode die onmiddellijk volgde op de oorlog, de drang naar vernieuwing bij verschillende lagen der Nederlandse bevolking en enkele andere factoren werkten deze voor de communistische partij zo gunstige ontwikkeling in de hand.

Toen echter al spoedig bleek, dat het wezen van de naoorlogse C.P.N. niet veranderd was en dat zij weer evenzeer beschouwd moest worden als een instrument van de Russische machthebbers - die door hun binnen- en buitenlandse politiek in het Westen niet bepaald sympathie wekten -, wendden velen zich weer van de partij af. De in 1948 gehouden verkiezingen brachten het aantal door de communisten in de Tweede Kamer bezette zetels terug tot 8, terwijl de verkiezingen van 1952 het aantal zetels verder deed dalen tot 6.

b. De organisatie van de communistische partij in Nederland.

Als leidend beginsel voor de organisatie geldt ook in Nederland het democratisch centralisme.

Dit organisatorisch beginsel is reeds bij de Inleiding alsmede in het hoofdstuk handelende over de grondslagen van de communistische partij te berde gebracht. Op deze plaats kan worden volstaan met het aanhalen van wat het oude, tot November 1952 van kracht geweest zijnde beginselprogramma van de Communistische Partij van Nederland ten aanzien van dit punt zegt.

In genoemd beginselprogramma wordt gesteld dat de Communistische Partij van Nederland is opgebouwd op de grondslag van het democratisch centralisme.

Politieke eenheid, die de voorwaarde is voor de strijdbaarheid van de partij, is onontbeerlijk. Alle besluiten worden na een volkomen vrije discussie genomen, maar wanneer eenmaal de besluiten bij meerderheid of algemeenheid van stemmen zijn genomen en de politiek is vastgesteld, zijn zij voor allen bindend en moeten allen, journalisten, schrijvers, sprekers en parlementaire vertegenwoordigers dezelfde politiek verdedigen.

Inbreuk op de discipline kan van niemand geduld worden, van de parlementaire vertegenwoordigers of vooraanstaande functionarissen evenmin als van de gewone leden. Om lid van de partij te worden is het niet voldoende zich te verenigen met het doel en de middelen der partij, doch moet men ook naar de mate van zijn

krachten medewerken aan de uitvoering van alle partijbesluiten en regelmatig zijn bijdragen betalen.

Komende tot een behandeling van de organisatie van de partij zelf, kan wederom worden opgemerkt dat de hoofdlijnen van de structuur van de communistische partij in grondtrekken overal gelijk zijn.

Deze gelijkvormigheid spreekt het sterkst bij de toporganen en voor wat betreft deze organen (partijcongres, partijbestuur en de door dit orgaan te kiezen bureau's) kan worden verwezen naar wat hierover bij de organisatie van de communistische partij is gezegd.

Hoewel ook de structuur van de lagere organen in de verschillende landen een belangrijke overeenstemming vertoont, komen hierbij toch bepaalde afwijkende vormen voor, waarvan de belangrijkste voor zover deze bij de Communistische Partij van Nederland worden aangetroffen in het hiernavolgende behandeld zullen worden.

De organisatie van de Partij in Nederland bestaat uit districten, afdelingen en bedrijfsafdelingen. Sinds het Partijcongres van Februari 1950 wordt bovendien de mogelijkheid opengelaten om in de daarvoor in aanmerking komende gebieden in overleg met het Partijbestuur politiek zelfstandige onderdistricten, onderafdelingen en onderbedrijfsafdelingen in het leven te roepen.

De indeling van het land in districten geschiedt door het Partijbestuur. Momenteel zijn er 17 districten.

Amsterdam
Drenthe
Friesland
Centraal-Gelderland
Gooi en Eemland
's-Gravenhage
Groningen
Kennemerland
Limburg
Noord-Brabant
Noord-Holland-Noord
Rotterdam
Twente
Utrecht
IJsselstreek
Zaanstreek
Zeeland.

De spreiding van de districten over het land geeft reeds direct een inzicht in de sterkte van de communistische partij in de verschillende delen des lands. Terwijl een grote provincie als Noord-Brabant in haar geheel één district vormt, worden in de

provincie Noord-Holland vijf districten of gedeelten van districten aangetroffen.

In het gebied van een district is de districtsconferentie de hoogste instantie. Deze wordt ieder halfjaar gehouden. Op de districtsconferentie wordt door het districtsbestuur verslag uitgebracht over de politieke toestand en de verrichtingen van het bestuur. Tevens worden op deze conferentie het districtsbestuur en de gedelegeerden naar het Partijcongres gekozen.

Het districtsbestuur leidt de werkzaamheden van de partij in het gebied van het district. Het stelt o.a. in overleg met de afdelingen de kandidatenlijsten op voor de Provinciale Staten en Gemeenteraden.

In het district treft men ook een contrôle-commissie aan.

De afdelingen verrichten de werkzaamheden van de Partij onder de gehele bevolking van een bepaalde gemeente of gebied.

De bedrijfsafdelingen verrichten dit werk onder het personeel van een bepaalde onderneming.

Ook de afdeling kent een contrôle-commissie.

In Februari 1950 werd een wijziging in de statuten aangebracht, die inhield dat de contrôle commissies voortaan niet meer gekozen, doch aangewezen zullen worden door respectievelijk partijbestuur, districtsbestuur en afdelingsbestuur.

Het afdelingsbestuur wordt gekozen in de huishoudelijke ledenvergadering.

Wat de samenstelling van het districts- en afdelingsbestuur betreft, kan worden gezegd dat beide in principe de navolgende functies kennen:

politiek secretaris
organisatiesecretaris
penningmeester
propagandaleider
adjunct propagandaleider
scholingsleider
leider bedrijfswerk
vrouwenleidster
jeugdleider.

Dit betekent niet, dat voor de vervulling van elk dezer functies steeds een verschillend persoon is aangewezen. In afdelingen van zeer beperkte omvang bijvoorbeeld zullen meermalen verschillende functies door één persoon worden waargenomen.

c. De hulporganisaties van de communistische partij in Nederland.

In de Inleiding werden de begrippen „neven“- en „mantelorganisatie“ genoemd en opgemerkt dat deze vooral gebruikt werden om de relatie aan te geven tussen een communistische partij en haar hulporganisaties. In dit hoofdstuk zullen de neven- en mantelorganisaties van de C.P.N. behandeld worden.

Terwijl dus de nevenorganisaties openlijk van hun communistische oriëntering blijk geven en als zodanig door iedereen kunnen worden onderkend, wordt bij de mantelorganisaties er juist naar gestreefd, de communistische gezindheid op enigerlei wijze te bemantelen. Deze organisaties gaan voor het oog van de wereld door voor organisaties die zich boven de staatkundige partijen stellen en zich met uitschakeling van politieke oogmerken bepalen tot het nastreven van sociale, culturele of humanitaire doeleinden of wel tot beoefening van lichaamsontwikkeling en sport. Van deze organisaties moet echter worden aangenomen, b.v. omdat de leiding geheel of overwegend in handen is van leden van de communistische partij, dat zij in werkelijkheid zijn opgericht of in stand worden gehouden met het doel om op bedekte wijze de communistische oogmerken te bevorderen, met name door met tussenkomst van deze organisaties diegenen te benaderen, die met de openlijk als communistisch optredende organisaties niet te bereiken zijn.

In de praktijk is het verschil niet altijd even duidelijk. Wanneer bij een mantelorganisatie het communistisch element niet alleen in de leiding, doch over de gehele organisatie gezien een sterk overwegend bestanddeel gaat vormen, zodat redelijkerwijs mag worden aangenomen dat iedereen het communistisch karakter kan onderkennen, zal de vraag rijzen of zij nog als een mantelorganisatie kan worden beschouwd.

De nevenorganisaties in Nederland zijn.

1. Verbond van bedrijfsbonden Eenheids Vak Centrale (E.V.C.)

Deze op vakverenigingsterrein opererende organisatie werd kort na de bevrijding van het Zuiden van ons land in 1944 opgericht, aanvankelijk onder de naam van Eenheids-vakbeweging.

Als doel van de E.V.C. wordt aangegeven het komen tot een zelfstandige organisatie van de werknemers in Nederland, opgebouwd op de grondslagen van de bedrijfsgewijze organisatie, onafhankelijk van enige politieke partij of geestelijke stroming. Dit laatste impliceert dus dat ieder bij de E.V.C. aangesloten werknemer geheel vrij is om lid te zijn van de politieke partij of kerk zijner keuze.

Aanvankelijk werd in de E.V.C. gestreefd naar een ver doorgevoerde centralisatie. In de tweede helft van 1948 werd echter besloten tot decentralisatie over te gaan met de stichting van

afzonderlijke bedrijfsbonden, ieder met een belangrijke mate van autonomie doch onder supervisie van de E.V.C.

De E.V.C. bedrijfsbonden zijn:

1. ABHM (Algemene Bond van Werkers in de Hout- en Meubelersindustrie). Orgaan: „Hout en Meubel“.
2. ABSTN (Algemene Bond van Spoor-, Tram- en Nevenbedrijvenpersoneel). Orgaan: „Ons Orgaan“.
3. ABT (Algemene Bedrijfsbond Transport). Orgaan: „De Transportband“.
4. ABTI (Algemene Bond van Werkers in de Tabaksindustrie). Orgaan: „Tabaksindustrie“.
5. ABWB (Algemene Bond van Werkers in de Bouwnijverheid). Orgaan: „Wij bouwen“.
6. ANBH (Algemene Nederlandse Bond van Hotelpersoneel). Orgaan: „Recht en Plicht“.
7. ANBT (Algemene Nederlandse Bond van Bioscoop- en Theaterpersoneel). Orgaan: „Bioscoop en Theater“.
8. ANBZ (Algemene Nederlandse Bond van Zeevarenden). Orgaan: „Varend Nederland“.
9. ATEK (Algemene Bond van Werkers in de Textiel- en Kledingindustrie). Orgaan: „De Textielarbeider“.
10. BHBV (Algemene Bond van Werknemers in Handel-, Bank- en Verzekeringwezen). Orgaan: „Handel en Geld“.
11. BLZ (Bond van Land- en Zuivelarbeiders). Orgaan: „Onze Toekomst“.
12. BNOP (Bond van Nederlands Overheidspersoneel). Orgaan: „De Overheidspost“.
13. CHEVOFA (Algemene Bond van Werkers in de Chemische-, Voedings- en Fabriekmatige Industrie). Orgaan: „De Voorlichter“.
14. DE GRAFISCHE (Bedrijfsbond van Werknemers in Grafische en Papierverwerkende Bedrijven). Orgaan: „Grafisch Nederland“.
15. DE METAAL (Bond van Werknemers in de metaalnijverheid en aanverwante bedrijfstakken). Orgaan: „De Werker in de Metaalnijverheid“.

Al deze bedrijfsbonden zijn aangesloten bij de overeenkomende Internationale Beroepsafdeling van het Wereldvakverbond.

Met het in het leven roepen van deze bedrijfsbonden is het individueel E.V.C.-lidmaatschap komen te vervallen met plaatsmaking voor het lidmaatschap van één der E.V.C.-bedrijfsbonden.

De bij de E.V.C. doorgevoerde bedrijfstakgewijze organisatie betekent dat de leden der E.V.C. *per bedrijf* en niet *per beroep*

zijn georganiseerd, m.a.w.: Alle werknemers bij een bepaald bedrijf zijn, voor zover zij tot de E.V.C. behoren, georganiseerd in dezelfde bedrijfsbond, ongeacht het door hen uitgeoefende beroep.

Als voordelen voortspuitende uit deze bedrijfsorganisatorische opbouw kunnen worden genoemd:

- a. de directe E.V.C. invloed in het bedrijf wordt in belangrijke mate versterkt;
- b. het werken van de E.V.C. zal, ingeval de E.V.C. in de toekomst haar werkzaamheden slechts ondergronds als illegale organisatie zal kunnen voortzetten, aanzienlijk worden vereenvoudigd;
- c. bezuiniging op het administratieve apparaat. Als voorbeeld kan worden genoemd de contributie-inning. Deze zal bij de bedrijfsgewijze organisatievorm veel eenvoudiger en door veel minder mensen kunnen plaats hebben.

Dat de E.V.C. als een direct verlengstuk van de C.P.N. moet worden beschouwd, is bij het in November 1952 gehouden C.P.N. congres en bij het in December daaropvolgende gehouden E.V.C. congres nogmaals met grote duidelijkheid gemanifesteerd. Van een zelfstandige organisatie kan geen sprake zijn, integendeel het reeds meermalen aangehaalde „democratisch centralisme” laat zich ook hier ten volle gelden.

Deze verbondenheid met en in de praktijk onderworpenheid aan de C.P.N. heeft in het verleden reeds tot een scheuring in E.V.C. gelederen geleid. Door oppositionele elementen uit de E.V.C., die zich kantten tegen de steeds meer toenemende invloed van de C.P.N. op de gedragingen van de E.V.C., werd in het voorjaar van 1948 besloten zich van de E.V.C. af te scheiden. Zij gingen over tot de stichting van de Onafhankelijke Vak Beweging, welke naam later werd gewijzigd in Onafhankelijk Verbond van Bedrijfsorganisaties (O.V.B.).

Als belangrijkste organen van de E.V.C. kunnen worden genoemd: het algemeen beschouwend veertiendaags blad „Werkend Nederland” en het maandblad „E.V.C. gids”, gewijd aan economische en culturele vraagstukken.

2. Algemeen Nederlands Jeugd Verbond (A.N.J.V.)

Deze communistische jeugdorganisatie is te beschouwen als een voortzetting van de in 1936 opgeheven Communistische Jeugdbond en de daarna opgerichte Jeugdfederatie.

Hoewel als doelstelling wordt aangegeven de geestelijke en materiële verheffing van de jeugd, streeft zij in de praktijk hoofdzakelijk naar de binding van de jeugd aan de strijd van de partij.

De belangrijkste organen van deze organisatie zijn: het week-

blad „Jeugd”, het instructieblad „Het Stuurrad”, het kaderorgaan „Jeugd valt aan” en het kadermededelingenblad „De Bliksemschicht”.

Internationaal is het A.N.J.V. aangesloten bij de Wereldfederatie van Democratische Jeugd.

3. Nederlandse Pioniersbond.

Aanvankelijk kende het A.N.J.V. als onderafdeling het Nederlands Verbond van Werkersjeugd voor jeugdleden (tot 16 jaar), doch het geringe succes leidde tot de opheffing van deze organisatie.

Daarna werd opgericht de Nederlandse Pioniersbond voor jongens- en meisjespioniers van 12 tot 16 jaar met de bedoeling om te fungeren als jeugdorganisatie ter voorbereiding voor toetreding tot het A.N.J.V., waarmede het federatief is verbonden.

4. Nederlandse Vrouwen Beweging (N.V.B.).

Deze organisatie werd na de bevrijding op instigatie van het Initiatief-Comité van de vrouwen van Ravensbrück opgericht. Hoewel aangekondigd als een zogenaamd neutrale organisatie van huisvrouwen, richt haar praktische activiteit zich op het ondersteunen van de door de C.P.N. en E.V.C. geleide politieke en economische acties. Zij verleent regelmatig haar medewerking aan de door de communisten gevoerde loon- en prijzenpolitiek.

Het belangrijkste orgaan van deze organisatie is: „Vrouwen voor Vrede en Opbouw”.

Internationaal is de N.V.B. aangesloten bij de Internationale Democratische Vrouwenfederatie.

5. Arbeiders-Bond voor Cultuur (A.B.C.).

Deze bond is voortgekomen uit de voormalige stichting „Radio Werkend Nederland”, de stichting die tot doelstelling had ook voor het communistisch gedeelte van de Nederlandse bevolking zendtijd te verkrijgen. De bond stelt zich ten doel de kunstgenietingen in bewust proletarische zin te leiden waartoe strijd zal moeten worden gevoerd tegen het cultuurbederf van de burgerlijke samenleving. In haar streven wordt zij gesteund door een uit progressieve intellectuelen en kunstenaars bestaande Culturele Bestuursraad, die o.m. de taak heeft om advies te geven bij de keuze van geschikte werken.

In tegenstelling met haar voorganger houdt de A.B.C., teneinde de kring van belangstellenden zo ruim mogelijk te maken, zich met allerlei facetten van het culturele leven bezig.

6. Verenigd Verzet 1940-1945.

Na de bevrijding verenigden vele ex-politieke gevangenen in Nederland, ook communistische, zich in de Nederlandse Vereniging

van Ex-politieke gevangenen. Toen bleek dat de communisten ook deze organisatie voor hun doeleinden wilden gebruiken, brak de vereniging met de communisten in haar midden, waarna door de laatsten een nieuwe organisatie onder de naam van „Verenigd Verzet 1940-1945” werd opgericht. Deze organisatie bereidde haar arbeidsterrein uit door het lidmaatschap niet alleen open te stellen voor slachtoffers van het verzet tijdens de laatste oorlog, doch ook voor hen die vóór of na de jongste oorlog op enigerlei wijze van een antifascistische gezindheid blijk hebben gegeven, b.v. oud-Spanjestridders.

De vereniging staat onder leiding van een Landelijke Raad en wordt regelmatig ingeschakeld in het door de communisten geleide vredesoffensief. Internationaal is zij aangesloten bij de Internationale Federatie van ex-politieke gevangenen.

De mantelorganisaties in Nederland zijn:

1. **Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd (O.P.S.J.).**

Deze organisatie streeft er in het bijzonder naar de jongeren op vak-, Mulo- en middelbare scholen te beïnvloeden in communistische geest.

Het belangrijkste orgaan van deze organisatie is „Studie en Strijd”.

Internationaal is de O.P.S.J. aangesloten bij de Wereldfederatie van Democratische Jeugd en het Internationaal Studentenverbond.

2. **Landelijke Vereniging „Nederland-U.S.S.R.”.**

Deze tot een belangrijke mantelorganisatie uitgegroeide vereniging hanteert als dekmantel voor haar communistische activiteiten het ijveren voor goede culturele en economische betrekkingen tussen Nederland en de S.U., waarbij zij voorgeeft zich niet op politieke basis te stellen. Haar propaganda wordt door de vereniging uitgedragen in het maandblad „Nederland-U.S.S.R.”.

Deze organisatie staat in relatie met de „WOKS”.

3. **Vereniging „Nederland-Polen”.**

Ook deze vereniging camoufleert haar communistische gezindheid door als doelstelling voor te geven dat zij ijvert voor goede culturele en economische betrekkingen tussen Nederland en het volksdemocratische Polen. De activiteit van deze vereniging is veel beperkter dan die van de vereniging „Nederland-U.S.S.R.”.

4. **Nederlandse Vredesbeweging.**

Hoewel practisch alle mantelorganisaties regelmatig worden ingeschakeld bij de door de communisten geleide vredesbeweging,

wordt voor dit doeleinde in de eerste plaats toch gebruik gemaakt van de Nederlandse Vredesbeweging. Deze vredesbeweging wordt geleid door de Nederlandse Vredesraad, die op haar beurt geleid wordt door de Wereldvredesraad. Deze geeft voor dat zij slechts één doel voor ogen heeft, n.l. het bereiken van een duurzame vrede voor de gehele wereld, waarbij zij zich echter in feite op het standpunt stelt dat de U.S.A. oorlogszuchtig en de S.U. vredelievend is. De verspreiding van haar ideeën geschiedt door het orgaan „Vrede”.

5. **Perhimpunan Indonesia.**

Dit is een organisatie van communistisch georiënteerde Indonesiërs in Nederland, die fel ageert tegen de huidige Indonesische regering en ijvert voor het vestigen van een Indonesische Volksrepubliek.

Orgaan: „Indonesia Merdeka”.